

Notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas stratēģija Latvijā

Biedrība Latvijas Ūdensapgādes un kanalizācijas uzņēmumu asociācija
Sandis Dejus

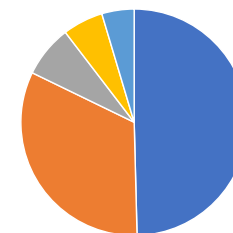
Eiropas Savienības LIFE programmas Integrētais projekts

“Latvijas upju baseinu apsaimniekošanas plānu ieviešana laba virszemes ūdens stāvokļa sasniegšanai”

Cik daudz dūņu un kur mums ir Latvijā?

Dūņu apjoma sadalījums

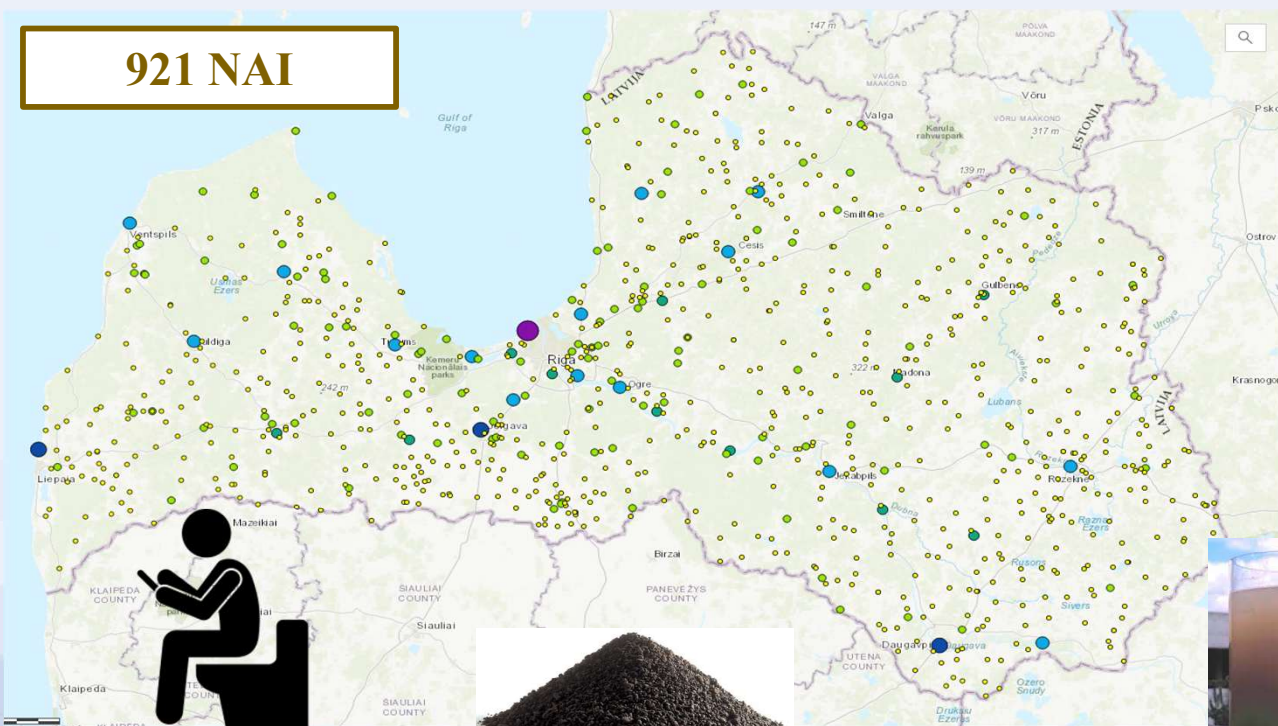

■ Rīga ■ Lielas ■ Vidējas ■ Mazas ■ Ļoti mazas

Īpatnības

- Ļoti plaša ģeogrāfiskā izkliede
- 2 % NAI rada 82 % dūņu
- Zināšanas!!!

921 NAI

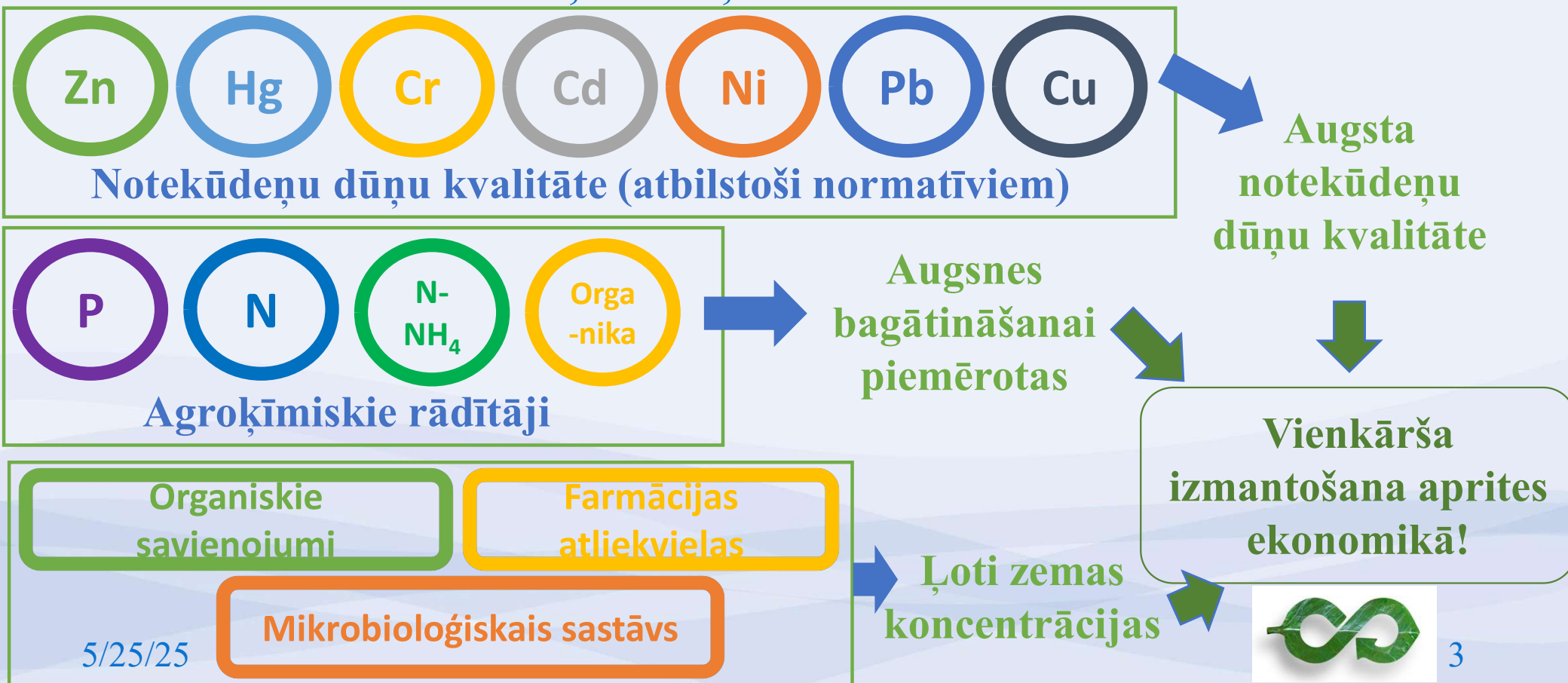
20-25 kg/gadā

5/25/25

Kopumā saražotas
~25 000 t sausas

~2 250 000 m³ dūņu
ar 1% sausas

Kādas ir notekūdeņu dūņas?

Kā tiek apsaimniekotas notekūdeņu dūņas?

Procesiem jānotiek
pareizi!

Notekūdeņu dūņu pārstrāde

Kompostēšana

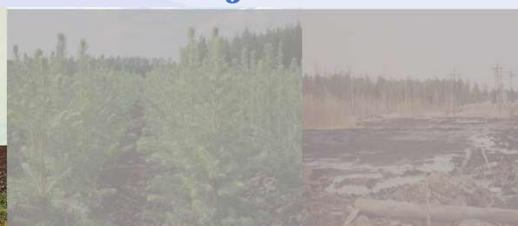

Biogāzes ražošana

Noturēšana 12 mēnešus

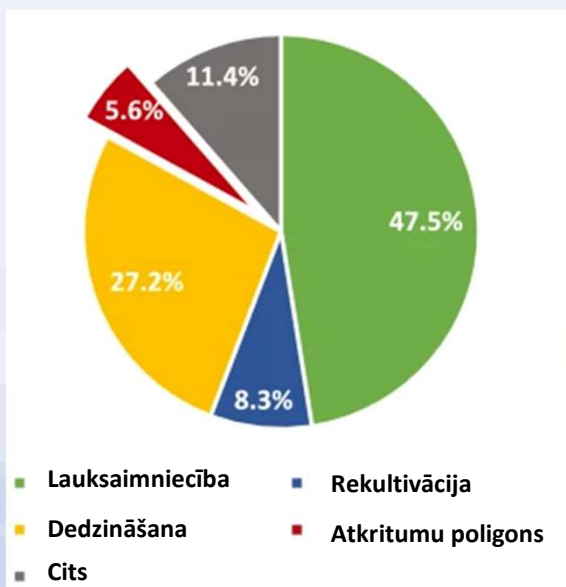
Notekūdeņu dūņu utilizācija

Izmantošana
augsnē
bagātināšanai

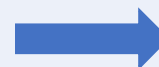
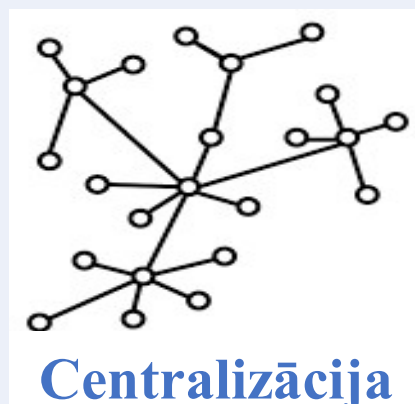
Kāda ir apsaimniekošana ārvalstīs?

Notekūdeņu dūņu
apsaimniekošana Eiropas
Savienībā (2021.gadā)

Avots: EurEau (2021)

5/25/25

Lauksaimniecība

Kopsakarības

- Saimniecisko notekūdeņu dūņas
- Finansiālās iespējas
- Ilgtermiņa skatījums
- Enerģijas atgūšana
- Jaunas tehnoloģijas?

Notekūdeņu dūņu stratēģija Latvijā

Visas notekūdeņu dūņas Latvijā ir atbilstoši pārstrādātas un izmantotas videi drošā veidā, ievērojot aprites ekonomikas principus

Notekūdeņu dūņu apsaimniekošana ir precīzi noteikta, videi droša un ekonomiski pamatota

Pārstrādātas notekūdeņu dūņas ir pastāvīgi pieprasīts un pieejams resurss

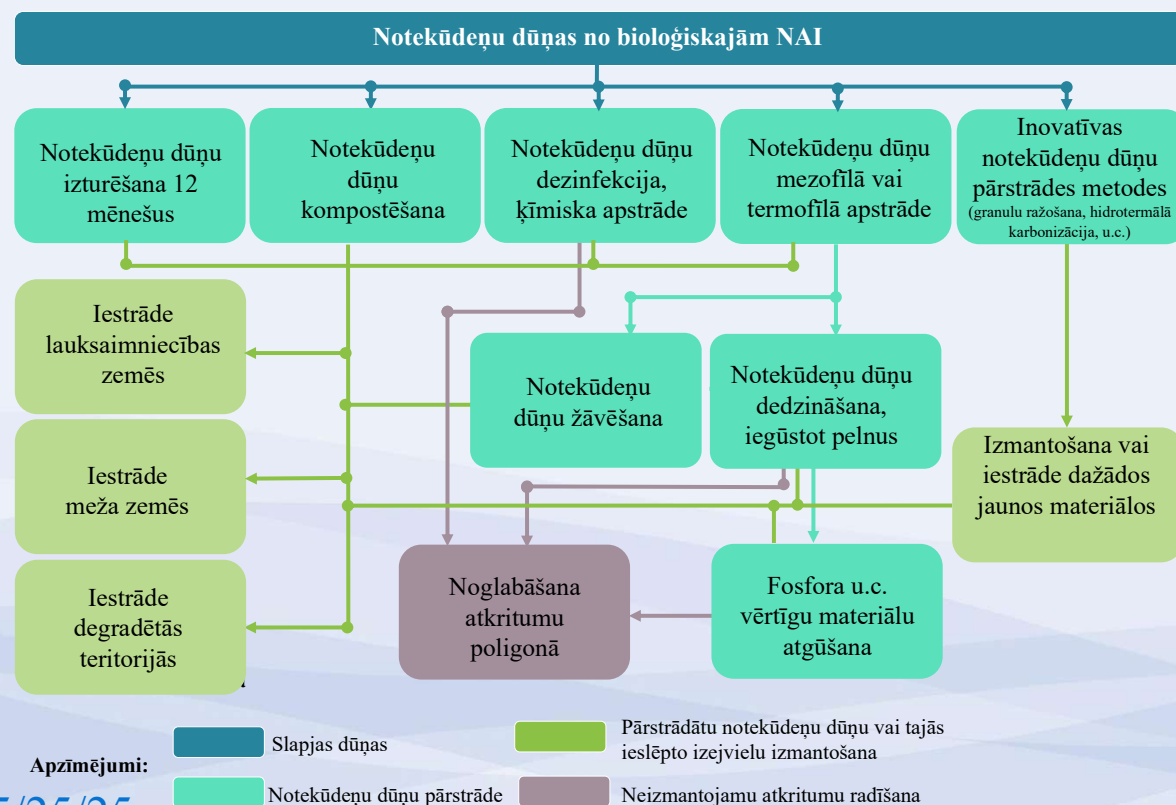
5/25/25

Izveidot notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas sistēmu, kurā pārstrādātas notekūdeņu dūņas kā pastāvīgi pieprasīts un pieejams resurss ir būtiska aprites ekonomikas sastāvdaļa, bet notekūdeņu dūņu savākšanas un pārstrādes process ir vienkāršs, videi drošs, ekonomiski pamatots, precīzi noteikts un uzraudzīts

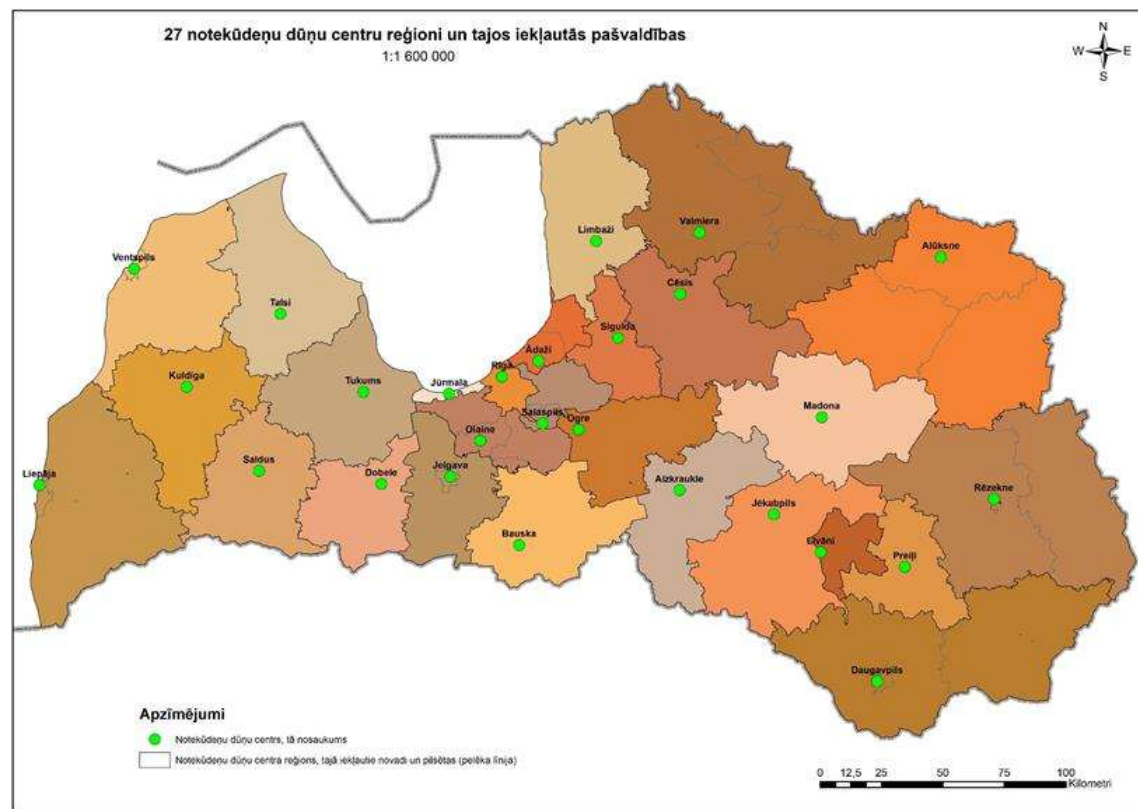
Notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas process ir vienkāršs un uzraudzīts

Kā īstenot notekūdeņu dūņu pārstrādi?

Atbildīgais par notekūdeņu
dūņu centralizāciju,
apstrādi un pārstrādi –
Sabiedrisko pakalpojumu
sniedzējs

Kā īstenot notekūdeņu dūņu pārstrādi?

Pamatprincipi

- Centralizācija
- Pašvaldību robežās
- Tehniski- ekonomiski apjomi
- Idejiski lielākajās NAI

Kādas dūņu pārstrādes tehnoloģijas izmantot?

Kompostēšana vai 12 mēnešu noturēšana

Lauksaimniecība

Ieviešanas
izmaksas
71 milj. EUR

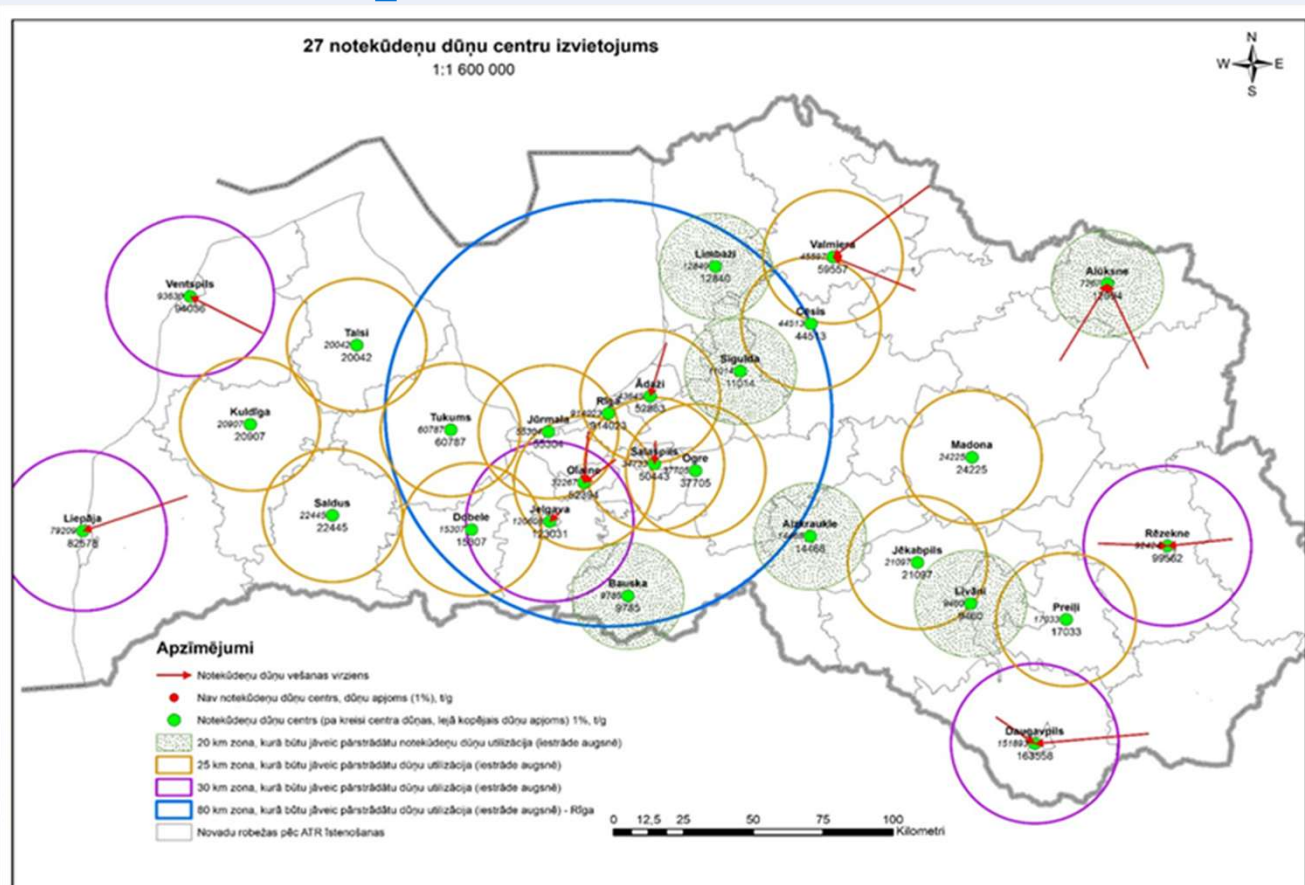
5/25/25

Dūņu pārstrādes centra
tehniski ekonomiskais
pamatojums

- Atrašanās vieta (skaits)
- Izmantotās tehnoloģija (stacionāras, mobilas)
 - Izmaksas

Kā apsaimniekot pārstrādāto materiālu?

Notekūdeņu dūņu stratēģija nav tikai tehnoloģijas

1.mērķis - Notekūdeņu dūņu apsaimniekošana ir precīzi noteikta, videi droša un ekonomiski pamatota

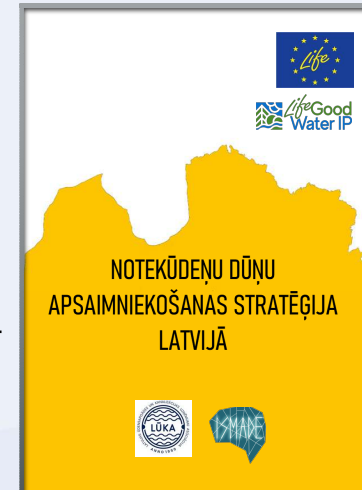
- 1.1. Pilnveidot notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas tiesisko ietvaru
- 1.2. Precizēt notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas statusu ūdenssaimniecības sabiedrisko pakalpojumu ietvarā
- 1.3. Atbalsta programmu izveide
- 1.4. Risinājumu tehniski ekonomiskās analīzes un projektu pieteikumu izstrāde infrastruktūras attīstībai
- 1.5. Notekūdeņu dūņu apstrādes un centralizēšanas infrastruktūras izveide
- 1.6. Notekūdeņu dūņu pārstrādes centru (27 centri) infrastruktūras izveide

Notekūdeņu dūņu stratēģija nav tikai tehnoloģijas

2.mērķis - Notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas process ir vienkāršs un uzraudzīts

- 2.1. Izstrādāt vadlīnijas dūņu apsaimniekošanā iesaistītajiem
- 2.2. Unificētu dokumentu paraugu izveide
- 2.3. Notekūdeņu dūņu apsaimniekotāju iekšējās kontroles sistēmas izveide
- 2.4. Notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas uzraudzības sistēmas tiesiskā regulējuma pilnveide, uzraudzības iestāžu kapacitātes celšana un kontroles sistēmas pilnveide
- 2.5. Notekūdeņu dūņu valsts statistikas pārskata sagatavošanas sistēmas pilnveide, automatizācija un interaktivitātes paaugstināšana
- 2.6. Notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas stratēģijas ieviešanas un darbības monitorings

Notekūdeņu dūņu stratēģija nav tikai tehnoloģijas

3.mērķis - Pārstrādātas notekūdeņu dūņas ir pastāvīgi pieprasīts un pieejams resurss

- 3.1. Aktualizēt saistīto nozaru tiesisko regulējuma
- 3.2. Sabiedrības informēšanas sākotnējās kampaņas īstenošana
- 3.3. Sabiedrības informēšanas pastāvīgu pasākumu un instrumentu izveide un izmantošana
- 3.4. Finansējuma piesaiste pētījumu īstenošanai notekūdeņu dūņu izmantošanas veicināšanai
- 3.5. Finansējuma piesaiste pētījumu īstenošanai notekūdeņu dūņu ietekmes izvērtēšanai un kvalitātes monitoringam
- 3.6. Ūdenssaimniecības kompetenču centru izveide (iespējama sadarbība ar dūņu pārstrādes centriem)

Eiropas Savienības LIFE programmas Integrētais projekts
"Latvijas upju baseinu apsaimniekošanas plānu ieviešana laba virszemes ūdens stāvokļa sasniegšanai"

Kas notiek tālāk?

Eiropas Savienības LIFE programmas Integrētais projekts
"Latvijas upju baseinu apsaimniekošanas plānu ieviešana laba virszemes ūdens stāvokļa sasniegšanai"

Paldies!

goodwater.lv

LIFEGoodWaterIP

LIFEGoodWaterIP

LIFEGoodWaterIP

LIFEGoodWaterIP

LIFEGoodWaterIP

P

Integrētais projekts "Latvijas upju baseinu apsaimniekošanas plānu ieviešana laba virszemes ūdens stāvokļa sasniegšanai" (LIFE GOODWATER IP, LIFE18 IPE/LV/000014)

ir saņēmis finansējumu no Eiropas Savienības LIFE programmas un Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas.

www.goodwater.lv

Šī informācija atspoguļo tikai LIFE GOODWATER IP projekta partneru viedokli un Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildaģentūra (CINEA) neatbild par to kā tiek izmantota šeit paustā informācija.

